This article was downloaded by: [University of Alberta]
On: 02 January 2015, At: 10:22
Publisher: Taylor & Francis
Informa Ltd Registered in England and Wales Registered Number:
1072954 Registered office: Mortimer House, 37-41 Mortimer Street,
London W1T 3JH, UK

Geologiska Föreningen i Stockholm Förhandlingar

Publication details, including instructions
for authors and subscription information:
<http://www.tandfonline.com/loi/sgff19>

Nogle Bemærkninger om Ortoceratitkalkens petrografi

E. M. Nørregaard

Published online: 06 Jan 2010.

To cite this article: E. M. Nørregaard (1908) Nogle Bemærkninger
om Ortoceratitkalkens petrografi, Geologiska Föreningen i Stockholm
Förhandlingar, 30:6, 433-434, DOI: [10.1080/11035890809445589](https://doi.org/10.1080/11035890809445589)

To link to this article: <http://dx.doi.org/10.1080/11035890809445589>

PLEASE SCROLL DOWN FOR ARTICLE

Taylor & Francis makes every effort to ensure the accuracy of all the information (the "Content") contained in the publications on our platform. However, Taylor & Francis, our agents, and our licensors make no representations or warranties whatsoever as to the accuracy, completeness, or suitability for any purpose of the Content. Any opinions and views expressed in this publication are the opinions and views of the authors, and are not the views of or endorsed by Taylor & Francis. The accuracy of the Content should not be relied upon and should be independently verified with primary sources of information. Taylor and Francis shall not be liable for any losses, actions, claims, proceedings, demands, costs, expenses, damages, and other liabilities whatsoever or howsoever caused arising directly or indirectly in connection with, in relation to or arising out of the use of the Content.

This article may be used for research, teaching, and private study purposes. Any substantial or systematic reproduction, redistribution, reselling, loan, sub-licensing, systematic supply, or distribution in any form to anyone is expressly forbidden. Terms & Conditions of access and use can be found at <http://www.tandfonline.com/page/terms-and-conditions>

Anmälanden och kritiker.

NØRREGAARD, E. M. *Nogle Bemærkninger om Ortoceratitkalkens petrografi.* Meddel. D. G. F. N:o 13. S. 65—96. Tavle 6. Kbhvn 1907.

(Äfven Meddelande från Lunds geologiska Fältklubb N:r 14.)

Förf. har mikroskopiskt och kemiskt undersökt en del prof af ortocerkalk: från Öland (Stenåsa), från Skåne (Komstad och Fågelsång) samt från Bornholm (Risebæk och Limensgade). På detta material särskiljer förf. den mellansvenska och den skånsk-bornholmska ortocerkalken. Den förra innehåller talrika brottstycken af fossil och har en mera kristallinsk struktur. Den skånsk-bornholmska ortocerkalken innehåller genomgående mera lera och järnföreningar samt mindre kalciumkarbonat än den mellansvenska samt visar sig innehålla färre skalfragment; hufvudmassan af bergarten utgöres af fint slamaktigt material, som består af små kalkkorn, sammankittade af lera.

Förf. menar, att hans mellansvenska och skånsk-bornholmska ortocerkalk äro aflagrade under olika förhållanden. Bägge anser han dock vara bildade utanför den egentliga litoralzonen och på så stort djup, att mindre nivåförändringar icke åstadkommit någon förändring i bergartens beskaffenhet.

Den mellansvenska ortocerkalken anser förf. vara en lokal utbildning och tänker sig närmast, att den är aflagrad i en bukt eller ett inhaf med rikt djurlif och ringa tillförsel af terrigent material. Den skånsk-bornholmska ortocerkalken anser han däremot som den normala utvecklingen af undersiluren. Förf. har också undersökt prof från Kristianiaområdet och från Böhmen. Dessa undersiluriska kalkstenar och skiffer anser förf. vara aflagrade i den yttre delen af det område, där terrigent material sjunker till botten. Växellagringen mellan kalksten och skiffer behöfver icke betyda förändringar i hafsdjupet under aflagringen, utan kan enligt förf:s åsikt bero på senare diagenes eller segregation.

Förf. anser icke skillnaden i färg hafva sin orsak i olika bildningsförhållanden, utan räknar den som en alldeles sekundär karaktär och delar således härutinnan icke MOBERGS åsikter.

Angående det egendomliga fenomen på skiktytorna, som än blifvit kalladt korrosionsgropar (J. G. ANDERSSON) och än torksprickor (H. HEDSTRÖM) kommer förf. efter undersökning af prof från Limensgade på Bornholm till det resultat, att de äro bildade submarint, hufvudsakligen på grund af den rika förekomsten af glaukonit, som eljest är jämförelsevis sällsynt i den skånsk-bornholmska ortocerkalken.

K. A. G.

GRÖNWALL, KARL A. *Muslingebolet Silurkalk, Strandsten fra Kridthavet, fundne som löse Blokke paa Bornholm.* — Meddel. D. G. F. N:r 13. S. 13—24. Kbhvn 1907.

Förf. har i moränlera på det sydöstliga Bornholm funnit några stycken block af kalkkonkretioner, fullkomligt lika dem, som finnas i Skånes öfversiluriska graptolitskiffrar. Dessa block äro borrhade af organismer, tämligen säkert af bormusslor. Borrhningen har angripit blocken på olika sidor, så att stenarna ha blifvit borrhade som lösa stenar, hvilka legat i stranden eller på annat ställe, och icke i en strandklint. I borrhålen och fastsittande på ytan af blocken finnes understundom en hvit, kalkhaltig och glaukonithaltig sandsten eller gruskalk, som ibland är konglomerataktig och innehåller några rullade stycken af skiffern. Af fossil finnes endast en *Ostrea* sp. och obestämbara skalfragment. När skiffer förekommer talrikt, liknar bergarten Tosterups-konglomeratet.

Dessa block måste härstamma från nu förstörda kritbildningar, som anstå på Östersjöns botten, ungefär mellan Bornholm och Ölands sydspets, och ha stått i samband med östra Skånes, sannolikt Kristianstadsområdets, krita. Här har under krittiden silurisk skiffer bildat strand, liksom förhållandet var på det ställe, där Tosterups-konglomeratet bildades. Till den plats, där blocken funnos, ha de blifvit transporterade af en lågbaltisk isström.

K. A. G.

MILTERS, V. *En ny Lokalitet for Faxealk paa Sjælland.* Meddel. D. G. F. N:o 13. Sid. 115—117. Kbhvn 1907. (Referat af föredrag 25 Febr. 1907.)

I sydvästra Sjælland har man i byn Spjelderup, 26 km WSW om Næstved, vid djupborrningar påträffat korallkalk. I två borrhål på c:a 600 meters inbördes afstånd har man under 26 och 30 m morän-